

VRIESCHE COURANT.

D I N G S D A G

D E N 8 N O V E M B E R .

D U I T S C H L A N D EN BYGEGENE LANDE N .

B E R L I N den 20 October. Door onderscheidene gemaakte schikkingen, schieen aangeduid te worden, dat de Franschen den aanstaande Winter nog alhier zouden doorbrengen; men had 5000 Dekens voor het Camp te Charlottenburg gevorderd, en reeds waren er 2000 geleverd, ook moest er een groot aantal Kachels geleverd worden; dan vergist men het Gouvernement, door een Courier de tyding ontvingen, dat de Stad, tuschen den 20 en 30 dezer ontruimd zal worden. Naar men zegt, zal de Generaal *St. Hilaire*, die alhier het bevel voert, zich als Commandant naar Stettin begeven, welke Stad, tot op den Vrede met Engeland, door de Franschen bezet zal blijven.

Sedert gisteren zyn onze Papieren aan het dalen, zonder dat men noghans de woorzaak daar van weet.

Den 15 dezer, des morgens om 6 uren, is het Lyk van haare Koninklyke Hoogheid, de Weduwe van Prins *Hendrik van Pruisen*, zonder eenige ziekte bygezet; alleenyk stond de Burgery, van het Paleis tot aan de Kerk, geschaard. De dood van deze Prinses, is een groot verlies voor de Armen, aan dewelken zy Jaarlyks 3000 Daalers uit haare Schatstid deed rostellen.

Men heeft alhier een Persoon gearresteerd, die onlangs eenige duizende Ryksdaalers uit de Schatstid van Z. M. den Koning gestolen heeft.

De Postwagen van Koningsbergen op Berlin, is in den nacht tuschen den 11 en 12 October, in het Bosch tuschen Woldenburg en Friedberg, door drie gewapende Dieftoovers aangehouden, welke uit dezelve drie tonnen moutgeld, aan het Generaal Kantoor der Zout-Mynen geadresseerd, gestolen hebben.

K A S S E L den 25 October. De Regeering heeft het Plan gevormd, om de Elbe met de Wezer te vereenigen. De nuttigheid van dit Plan, is zo beslissend dat derzelver uitvoering dringend word aangeraden. De gemeelde vereeniging zou de Circulatie der veele Producten des Ryks, merkelyk kunnen bevorderen; zy zou den uitvoer derzelve, naar Buitenlands, zeer veel verlichten; door dezelve wierden de eerste Grenspunten des Ryks met de Kust der Noordzee, in verbinding gebragt; door haar wierd een deel des grooten Waterstrooms geformeert, welke van Bremen tot aan den Weichsel strekken zou; voorts den weg gebaad tot den binnenlandsche Scheepvaart met Holland, en tot aan den Rijn, en nadert dezelve al vermeerder met de Vloeden en Kanalen van Pruisen en Warthen, een onafgebroken Water of Kanaal vormt zou, gaf zy tevens den weg tot den Handel met Rusland en Noord-Duitschland, Holland en het Zuiden, in verbinding met elkander, daar zy tegens alle de gevaren der Zeevaart een volkomen bescherming gaf.

De uitvoering van dit heilzaam Plan, is den Heer *v. Wiebeking* opgedragen. Westphalen, zal, zonder twyffel, in het Plan en in de benoeming dezes Mans tot zulk een gewichtig werk; de voorzorge des Konings moeten erkennen, voor het welzyn van den roem zynrer Onderdanen.

D O R S T E N den 29 October. Gisteren is een Detachement Groot Hertog Berghsche Cavallery, uit Munster alhier aangekomen. Het Cavallerie had twee Paarden die door Mistrich gebragt worden.

Volgens berichten, welke den Noorddeutschen Bondgenootschap, onder bescherming van den Keizer, tot stand gebragt worden. Het Postwezen in Duitschland, zal, weder aan den Prins van Tour en Taxis komen, Erfurt eene Vrystad worden, en voor 12, of volgens anderen voor 20 Jaaren, van alle Belastingen bevryd zyn.

In het Tyrolsche heeft de Winter reeds eenen aanvang genomen. De Bergen en Dalen liggen hoog met Sneeuw bedekt, hetwelk insgelyks in sommige streken van Zwitserland plaats heeft.

F R A N K R Y K .

P A R Y S den 29 October. Den 17 dezer heeft de Engelsche Collonel *Lowe*, die binnen een der Forten van het Eiland Caprea was gereireerd en zich aldaar nog bleef verdedigen, zich ook by Capitulatie met alle de Troepen onder zyne bevelen overgegeven; waardoor nu de bemagtiging van gezeed Eiland voltooid is.

Alles is tot het vertrek des Keizers in gereedheid. Gedurende zynrer Majesteits wezigheid zullen, naar men verneemt, H. M. de Keizerin en H. M. de Koningin van Holland te zamen het Hotel d'Elysee bewoont.

In een onzer Nieuwspapieren leest men heden de navolgende uit Bayonne van den 25 dezer gedagtekende berigten:

Sedert eenige dagen trekken door deze Stad talryke Corps Troepen van allerlei wapenrusting, van de groote Armee komende en zich naar Spanjen begevende. Men bewondert de schoone houding der Regimenten; en, in weerwil van eenen langen en zwaarlyken marsch is de Soldaat in zeer goeden staat en de Cavallery wel gemonterd. De Stad zou gewenscht hebben aan elk Corps Feesten te kunnen geven; maar, behalven dat een groot gedeelte hier niet seker een nacht over blyft, zo laat het de Plaatslyke gelegenheid niet toe. Evenwel, de Municipale Raad heeft zynen vrywilliglyk willende geven van de braven, die in den Vrede van het Noorden, onder de bevelen van den grootsten der Monarchen verzekerd te hebben nu by onze wapenen de rust komen herstellen, gestoord door de verraderlyke inblazingen van het Britsche Cabinet, heeft besloten om elken Soldaat eene portie Wyn te doen uitdeelen; deze uitdeeling geschiedt met de grootte order en nauwkeurigheid.

De Ingezetenen van hunnen kant ontvangen in 't algemeen alle Militairen zeer wel; en in de kleinste Huishouding is elken dag de Pot te vuur voor de Soldaten; en onderzonden dezelve gastvryheid in alle de Gemeenten van het Arrondissement.

De Plaatslyke Autoriteiten geven in deze moeilijke omstandigheden bewyzen van zynrer Meelevendigheid en verknochtheid aan Z. M. den Keizer en Koning; de vrees verstandhouding, die tuschen dezelve en de Ingezetenen bestaat, maakt derzelver taak minder moeilijck.

In het Beyersche zyn, naar men verneemt, alle de Campementen opgeheven, en de Troepen naar derzelver gewone Standkwartieren terug gekeerd; daarenboven worden by dezelve wederom een zeker getal Verlofbrieven uitgegeven worden.

Den 30 October. Gisteren op den middag is Z. M. de Keizer en Koning van hier vertrokken. De *Monteur* van heden meldt deze tyding, en voegt er by, dat Z. M. zich naar Bayonne begeeft.

Voor zyn vertrek heeft de Keizer nog in zynen Cabinetsraad alle de Werken gearresteerd, die aan Wegen, Bruggen, Havens en Canalen in het volgende jaar moegen ondernomen worden; de ontwerpen derzelve moeten voor 1 February aafstaande tot rypheld gebragt worden, de aanbestedingen dienvolgens in den loop der maand February plaats grypen, en met den 1 Maart aanstaande alle die Werken begonnen worden. Onder anderen verneemt men, dat in het volgende jaar hog twee Bruggen over de Seine, en twee over de Rhone moeten gebouwd worden.

De Capitulatie van het Fort des Billands Caprea, welke den 17 dezer gefloten is, bepaalt, dat het Engelsch Garnison Krygsgevangen is, en naar Engeland getransporteerd zal worden, maar gedurende dezen Oorlog niet meer tegen Frankryk of dezelve Bondgenoten noch ook tegen den Koning van Napels zal kunnen dienen dan na alvorens uitgewisseld te zyn. Nauwlyks was deze Capitulatie getoekend, of men zag in Zee een Convooy van verscheiden Transportschepen opdaagen, aan boord van welke zich het Zwitsers Regiment van *Watteville* bevond, van Sicilien tot onderhand der Engelsche bezetting komende; dan deze onderstand kwam voor de Engelschen te laat, en kon alleen getuige van derzelver vernedering zyn.

De Marischal *Mortier*, Hertog van Treviso, en de Generaal der Divisie *Suchet*, zyn alhier aangekomen.

Den 31 October. De Graaf van *Tauernstein*, Pruisisch Generaal, heeft van den Keizer verlof bekomen om van Nancy, waar hy sedert 1806 krygsgevangen was, naar zyn Vaderland terug te keeren.

Een Keizerlyk Decreet van den 19 dezer bepaalt, dat de Militairen en Zeelieden, wgens desertie of insubordinatie tot de boeien verwezen, en die zich voortvlugtig maken mochten, tot eene opluizing verwezen zullen worden, die tweemaal zo lang duren zal dan den tyd dien zy nog in de boeien hadden moeten blyven, te rekenen van den dag hunner ontvlugting. Dis gezen der veroordeelden, die na hunne straf afgestaan of gratie bekomen te hebben, zich op nieuw aan desertie mochten schuldig maken, zullen voor tien Jaaren tot de boeien verwezen worden.

By een Keizerlyk Decreet van dien zelfden datum word bepaald, dat de Leden van de centrale Conistorie der Joden te Parys woonachtig, aangesteld zullen worden door

den Staatsraad Prefect van het Departement de Seine, in handen van wien zy op den Bybel den Eed zullen afleggen, volgens Art. 6. van de Wet van den 18 Germinal 10de Jaar voorgeschreven, waar van het Voorchrift by het tegenwoordig Decreet gevoegd is. De Leden der Conistorien van de Israellitische Synagogen, die in de Departementen van het Ryk hun verblyf zullen hebben, zullen aangesteld worden door den Prefect van het Etablissement van elke Synagoge, in de handen van dewelke zy den Eed zullen afleggen.

De Eed der Leden van het Conistorie is van dezen inhoud: „Ik zweer en be loof aan God op den heiligen Bybel, gehoorzaamheid aan de Constitutien van het Ryk en getrouwheid aan den Keizer. Ik beloof ook alles te doen kennen, wat ik tegenstrydig met de belangen van den Souverein of van den Staat zal vernemen.”

Door een ander Keizerlyk Besluit, van den 22 dezer, wordt bepaald, dat de Geldmunt, die van 1 January 1809 af aan geslagen zullen worden, ten omfchrift, op den rug des stuks, de woorden zullen hebben: *Empire Français*, in plaats van deze: *Republique Française*.

Den 1 November. By een Keizerlyk Decreet, in dato 5 July 1808 te Bayonne gegeven; betrekkekyk het uitroeyen van alle Bedelary door het geheele Keizerlyk, word onder anderen bepaald: „Dat de Bedelary in het geheele Keizerlyk verboden word. Dat zodra er verblyfplaatsen in elk Departement zullen zyn aangelegd, de Bedelary zullen worden aangehouden, en naar de Departementale verplyfplaatsen vervoerd werden. Dat de Prefect van het Departement, binnen 14 dagen na de oprigting en organisatie van ieder Depôt van Bedelary, aan alle Individus daarvan zal kennis geven, en dat zy, die geen middel van bestaan hebben, gehouden zyn zich daarheen te begeven, welke kennisgeving in iedere Gemeente van het Departement driemaal zal herhaald worden. Na de derde kennisgeving zal ieder Individu die in het gezeed Departement bedelende gevonden word, door de Plaatslyke Autoriteit en door de zorgen der Gendarmerie of andere gewapende magt gearresteerd, en terstond naar het Depôt van Bedelary gebragt worden. De Landlopers zullen gearresteerd en in de Gevangenis gebragt worden. Ieder Depôt van Bedelary zal door een byzonder Decreet georganiseerd worden; de beiderleije kunnen en den ouderdom zullen er op eene byzondere wyze geplaatst worden. De uitgaven tot de vestiging der Depôts van Bedelary zullen gedragen worden door de publieke Schatstid, de Departementen en de Steden. In de Maand waarin dit Decreet zal afgekondigd worden; zullen d Prefecten aan den Minister van Binnenlandsehe Zaaken een Rapport over de oprigting van het Bedelaryshuis in hun Departement inzenden, welk Rapport zal doen kennen de naam van het voorgestelde Huis, het montant en de opgaven der te doene uitgaven om het tot dezelve bestemming geschikt te maken, het beloop der Fondsen die tot dat einde door het Departement en de Gemeenten van hetzelfde kunnen gefourneerd worden, en die door de publieke Schatstid te leveren; het waarschynlyk getal der Bedelary van het Departement, en dat der Individus welke het Huis zal kunnen bevatten; de opperigene gewapende Magt tot dezelve bewaring; de Geemploijer kunnen worden opgerigt om de opgenomenen werk te verschaffen; voorts het Reglement van Administratie zo voor de Discipline en de Voeding als voor alle de andere gedeelten der inwendigbehering; en eindelijk de uitgave aan Jaarlysch onderhoud van het Huis en de middelen om in dezelve ten kosten der Departementen en de Gemeenten te voorzien.”

V L L I S S I N G E N den 1 November. In den loop der voorgaande week wierd alhier het Huis van *Jan Ekenbroek*, sints eenige Jaaren als Secretaris-Tolk van den Divisie-Generaal *Monnet* fungeerende, door twee Commissarissen der Politie, verzeld van Gendarmes en Militairen, bezet, alle deszelve Kasten, Kisten en Koffers doorzocht, en de zich in dezelve bevindende Papieren er uitgeligt, als ook eene aanzienlyke kwantiteit Engelsche Maufactuuren, welke zich op een Bovenkamer bevonden. Hy zelf was van Huis. Men gist, dat dit onverwagt bezoek is voortgesprongen uit het in arrest nemen te Breskens van een Poonstap, met Coloniale Producten geladen, en waar in ook Maufactuuren tot eene aanzienlyke som gevonden zyn, tot reclame van welke voorn. *Eykenbroek* naar Parys vertrokken was. Omtrent zyn Perzoon had men nog geene zekerheid; maar men geloofde algemeen, dat hy aldaar is gearresteerd geworden.

A M S T E R D A M den 2 November. Het Keizerlyk Decreet van den 16 September is, ingevolge van reclamatie, die door Z. M. den Koning opdit onderwerp gedaan zyn, opgechoort; een zoeven aangekomen Courier, heeft de tyding daar van medegebragt. Alle goede Koopheden moeten bewerken, dat ieder een zich niet gelatenheid en ter goeder trouw aan de zwaarigheden van het tegenwoordig oogeblik onderwerpe, in de hoop, dat een spoedige Vrede de schaden zal herstellen en het Koningryk der rampen zal vergoeden, welke het, door zynre ligging, meer dan enig land van Europa gevoelt, doch waar van geen een van is. Een tegenovergesteld gedrag zou niet alleen het ongeluk der byzondere Personen vergroeten, maar zou de eer der Natie in den waagschaal stellen, en deze opmerking alteen moet voor ieder goed Hollander gevoegzaam zyn. Het Oysthem van ons Land kan, in zeker opzigt, geen ander zyn dan dat van Frankryk; men moet wel overtuigd wezen, dat de Koning geene gelegenheid laat voorby gaan, om den Koophandel alle de zwaarigheden en hindernissen te bepalen, welke het mogelyk zyn zal te boven te komen, en dat er niet alleen geen oogeblik verloren zal worden, om aan de nationale vlyt die vryheid weder te geven, welke zy zo zeer nodig heeft, maar zelfs, dat dit oogeblik verhaast zal worden door alle mogelyke menschelyke pogingen.

L E E U W A R D E N den 7 November. In een Duitsch Dagblad, in een der Departementen van den Rhy uitgegeven, leest men de volgende omstandigheden over het lot van eenige Fransche Toneelisters, die zich thans in Rusland bevinden, en schryft, dat *Mejuffrouw Georges*, op de Fransche Schouwburg te Petersburg aangenomen is, tegen eene Jaarwede van 10,000 Roebels, het geen echter bevestiging verdient. Men bewondert, zegt de Schryver, meer de schoonheid dan de gaven dezer vermaarde Toneelspeelfter; wanneer zy haare armen uitstrekt, zyn al de Iorgnetten in beweging, maar als zy den mond opent, ontwaakt de berisping, en de geest noch het oor zyn niet voldaan.

De vermaarde *Mevrouw Mara* heeft eenigen tyd haar verblyf te Moskou gehouden; zy is thans op een Landgoed in Polen, deze Zangeres is verzeld van een Engelschman genaamd *Florio*, die een zonderling voorval gehad heeft; hier in bestaande: Een onbekende brengt op de Post van Petersburg eenen Brief in het Fransch geschreven, vervuld met lasteringen tegen de Regeering, en getekend *Richard Florio*. De Brief, aan deszelve adres gekomen zynde, werd aan de Politie bezorgd. *Florio* werd in hegtenis genomen, en men vervoert hem van Moskou naar Petersburg. Weldra werd zyne onschuld erkend, zyn voornaam is *Karel* en niet *Richard*; hy verstaat schier geen Fransch; eindelijk werd hy in vryheid gesteld. De Keizer *Alexander* van deze zaak onderrigt zynde, heeft hem eene aanzienlyke Som doen ter hand stellen, om hem wegens zyne gevangenneming schadeloos te stellen, en deed hem bovendien zyne faiskosten betalen.

De berigten uit Spanjen (dus schryft men uit Lion) bevestigen de instelling eener Spaansche Junta-Centraal, in Madrid, en melden voorts, dat deze Junta, op de tydingen van de sterke Armeeën die tegens Spanjen in aanmarsch zyn, mede hunne toerusting tot verdediging, verdubbelen wilde. Men geeft het aantal der door de Junta opgeroepene of geligte Manfchappen aan, op niet minder als vyftien honderd duizend (waarschynlyk heeft de Courantier een o te veel gezet!) en waarby men zig nog aan der Insurgenten zyde, hoopte te vereenigen, met eene Engelsche Aamde van NB. tachtig duizend Man.

Uit Bayonne meldt men, dato 22 October het volgende: „De laatste berigten uit Spanjen zyn niet zeer belangryk. De Generaal *Lafalle*, zegt men, is tot Haro voortgetrokken, alwaar hy ontmoet en in stukken gehouden heeft een Corps van drie a vier duizend Insurgenten, meest alle Studenten en Monniken, die zich den naam van *Bataillon der Geletterden* hadden gegeven; verscheiden derzelve zyn krygsgevangen gemaakt.

„Bleck en la Romana zyn nog te Bilbao, alwaar eene sterke Divisie Franschen, te Durango by een gezameld, hen zal gaan aanvallen. Een enkel gevegt, in dien zy het durven aangaan, zal genoeg zyn om die streke *Castillanen*, die tot nog toe altyd voor onze Troepen gevloeden zyn, te verstroyen.

„De Troepen van de groote Armee zyn gisteren begonnen hier aantekomen. De gevoorhoede bestond uit omtrent 8000 Man, en is heden naar Spanjen gemarcheerd.

